

N:o 124.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse af 23 § i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet; gifven Stockholms slott den 15 mars 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet för jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse af 23 § i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Förslag

till

Förordning

*angående ändrad lydelse af 23 § i kungl. stadgan den 31 maj 1878
angående skjutsväsendet.*

Härigenom förordnas, att 23 § i stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet skall erhålla följande ändrade lydelse:

23 §.

Sedan uttrönt blifvit, med hvilka belopp staten samt län eller landstingsområde böra i entreprenadbidragens gäldande deltaga, åligger Kungl. Maj:ts befallningshafvande att i sammanhang med kronoskatterna för nästföljande år låta hos de skattskyldiga uttaga den i 22 § omförmälda afgift. För sådant ändamål har Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, efter det taxeringsförrättningarna för detta år blifvit afslutade, med tillämpning af ofvan stadgade debiteringsgrund, låta verkställa uträkning å det öretal, som för länet eller landstingsområdet belöper på hvarje krona bevilning af fast egendom samt af inkomst, hvarefter afgiften genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg skall af vederbörande under benämning: *bidrag till skjutsentreprenaderna* debiteras och indrifvas samt i landtränteriet insättas inom den tid och med det ansvar, som är för kronans uppbörd stadgad.

Vidkommande åter den andel i omförmälda bidrag, som jämlikt ofvan stadgade grund bör af staten gäldas, åligger Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, när pröfning af landstingets eller vederbörande stadsfullmäktiges beslut om entreprenadbidragen ägt rum, ofördröjligen därefter till Kungl. Maj:t insända förteckning öfver de ifrågavarande sär-

skilda skjutsanstalterna, tillika med uppgift å det för hvarje sådan anstalt bestämda bidrag samt den däraf på staten belöpande andel; ägande Kungl. Maj:ts befallningshafvande att af under händer hafvande statsmedel efter hvarje halft års utgång utanordna och i ränterispecialräkningen afföra samt genom vederbörande magistrat eller kronofogde till skjutsentreprenörerna utbetala hvad en hvar af dem i statsbidrag tillkommer.

De från län eller landstingsområde utgående entreprenadbidrag låter Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter hvarje halft års utgång på enahanda sätt af de hertill influtna medel eller, i den mån sådana ej finnas hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande innestående, förskottsvis af under händer hafvande statsmedel till entreprenörerna utbetala; börande för hvarje år en af landtränteriet upprättad och af verifikation af följd redovisning öfver uppbörden af de skattskyldigas afgifter inom den 1 april nästföljande år af Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillställas vederbörande landstings revisorer, som hafva att densamma efter föregången granskning med sitt yttrande till näst därefter sammanträdande landsting aflämna.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1908, men verkar ej ändring beträffande uppbörden af den afgift från län eller landstingsområde, som enligt hittills gällande bestämmelser skall uttagas i sammanhang med kronoskatterna för år 1907.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 15 mars 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen, statsrådet Alfred Petersson anmälde efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet ett inom finansdepartementet af tillkallade sakkunniga under nästlidna år utarbetadt förslag till ändrad lydelse af 23 § i nådiga stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet.

Sedan förslaget, som föranledts af de af samma sakkunnige utarbetade förslag till förordning angående beviljning af fast egendom samt af inkomst och till förordning om inkomstskatt, blifvit uppläst, anförde departementschefen följande:

De af de sakkunniga föreslagna förändringarna i bevillningsförordningen och förordningen om inkomstskatt afse, bland annat, att påskynda taxeringsarbetet, så att uppbörden af kronoutskylderna kommer att äga rum redan under tiden mellan den 1 november och den 15 december samma år som taxering skett.

I hvad de sakkunniga i sådant syfte föreslagit har Kungl. Maj:t vid aflåtande till Riksdagen den 15 nästlidne februari af nådig proposition i ämnet icke gjort någon ändring.

Enligt skjutsstadgans föreskrifter bör, såvidt ske kan, all skjuts för resandes befordran upplåtas på entreprenad. Entreprenadtiden skall i allmänhet omfatta en period af tre år, räknadt från och med den 1 november eller, där så anses lämpligare, den 1 januari. Sedan Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelat beslut angående entreprenadvillkoren, skola auktioner anställas för skjutsningens upplåtande på entreprenad, därvid utrop först skall ske å skjutsningens öfvertagande utan villkor af bidrag samt, där vid sådant utrop icke något anbud afgifves, med dylikt villkor. På landstingets pröfning ankommer därefter, huruvida entreprenadbidrag, därest sådant vid auktionen betingats, må beviljas. Landstingets beslut härutinnan skall af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i hvarje särskildt fall antingen oförändradt godkännas eller ogillas, hvarefter de bidrag, hvilka jämlikt landstings af Kungl. Maj:ts befallningshafvande godkända beslut böra skjutsentreprenörerna tillgodokomma, efter viss grund fördelas till utgörande af staten samt län eller landstingsområde.

Sedan utrönt blifvit, med hvilka belopp staten samt län eller landstingsområde böra i entreprenadbidragens gäldande deltaga, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande att låta verkställa uträkning af det öretal, som för länet eller landstingsområdet belöper på hvarje bevillningskrona, hvarefter den afgift, som bör inom län eller landstingsområde erläggas, skall år efter år under entreprenadperioden, på sätt i 23 § skjutsstadgan sägs, debiteras, indrifvas och redovisas i sammanhang med kronoskatterna. De från län eller landstingsområde utgående entreprenadbidrag låter Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter hvarje halft års utgång till entreprenörerna utbetala af de härtill influtna medel. Denna ordning innebär således, att de för nämnda bidrag erforderliga medel i förskott uttagas af de skattskyldiga såsom afgift för året före det, under hvilket bidragen skola utbetalas till entreprenörerna.

De sakkunnigas nu ifrågavarande förslag afser sådan ändring af 23 § skjutsstadgan, att det skulle blifva möjligt att jämväl för det första året af hvarje entreprenadperiod utan afbidande af landstingets

beslut verkställa debiteringen af afgiften till skjutsentreprenaderna i så god tid, att äfven vid den föreslagna nya ordningen för uppbörden af kronoutskylderna nämnda afgift skulle kunna indrifvas i samma ordning som hittills.

Öfver förslaget har inhämtats yttrande af kammarkollegium, som den 30 november 1906 afgifvit sådant utlåtande och därvid anført i hufvudsak följande.

Genom hvad som föreslagits, kunde det inträffa, att debitering ägde rum för fyllande af ett behof, som sedermera af den anslagsbeviljande myndigheten, landstinget helt eller delvis underkändes. I praktiken syntes visserligen någon afsevärd olägenhet ur denna synpunkt knappast vara att befara, helst om hvad som tilläfventyrs för mycket utdebiterades för ett år beräknades som en tillgång för nästa år och då medförde en motsvarande minskning i debiteringen, hvilket finge antagas vara förslagets mening. Men för så vidt ur principiell synpunkt betänklighet mot förslaget i nu berörda hänseende skulle finnas möta, syntes böra uppsökas en annan anordning. I sådant syfte ville kollegium alternativt ifrågasätta, huruvida icke samma förfarande som hittills skulle kunna följas, allenast med iakttagande, att den debitering, som grundades å landstingets under hösten det ena året fattade beslut, skulle framskjutas till påföljande år, hvarigenom ock förhållandet blefve i så måtto mera egentligt, att bidraget för ett visst år komme att utgöras af samma och icke, såsom nu, af näst föregående års skattskyldiga. För öfvergången till en sådan ordning måste emellertid blifva nödigt att under ett år — enligt hvad de sakkunnigas öfvergångsplan föranledde, år 1908 — inställa all debitering af ifrågasvarande bidrag.

Hvad af kammarkollegium erinrats därom, att med den af de sakkunniga föreslagna anordningen debitering och uppbörd af läns eller landstingsområdes bidrag till skjutsentreprenaderna kunde komma att äga rum till högre belopp än som föranleddes af landstingets efter debiteringens verkställande fattade beslut, är enligt mitt förmenande af afgörande betydelse. Det måste nämligen i och för sig anses innebära en betänklig oegentlighet att utdebitera en afgift, som af den anslagsbeviljande myndigheten ännu icke beslutats, och betydelsen af denna oegentlighet förringas icke därigenom, att det öfverskott, som uppbörden under ett år af ett för högt beräknadt entreprenadbidrag kunde komma att lämna, skulle komma vederbörande skattebetalare till godo vid nästpåföljande års uppbörd genom en motsvarande nedsättning af det belopp, som under detta år eljest skulle utdebiterats. Till en stor

del äro nämligen de skattskyldiga, hvilka denna nedsättning skulle tillgodokomma, andra än de, som drabbats af den högre debiteringen året förut. Jag anser mig alltså icke kunna ansluta mig till de sakkunnigas ifrågavarande förslag.

Däremot finner jag ej skäl till saklig erinran mot den af kammarkollegium alternativt ifrågasatta anordningen. Enligt denna skulle den debitering, som grundas å landstingets under hösten det ena året fattade beslut, framskjutas till påföljande år. Härigenom undviker man den i det föregående omnämnda oegentligheten, att utdebitera en ej beslutad afgift och bidraget kommer, såsom af kammarkollegium påpekats, med en sådan ordning att utgöras af de skattskyldiga under det kalenderår, med hvilket entreprenadåret hufvudsakligen sammanfaller. Någon olägenhet synes mig icke heller häraf vållas i annat afseende än att utbetalandet till skjutsentreprenörerna af de från län eller landstingsområde utgående entreprenadbidrag, hvilka entreprenörerna enligt gällande bestämmelse äro berättigade att halfårsvis utbekomma, måste, i den mån ej därtill afsedda medel finnas tillgängliga, tillsvidare förskjutas af statsmedel. Denna olägenhet torde emellertid ej böra tillmätas afgörande betydelse, då ju fråga endast är om ett förskott på, såvidt ena hälften af bidraget angår, högst omkring ett halfår och, i fråga om andra hälften, högst omkring en månad. I de fall, då entreprenadåret löper från den 1 januari, skulle ej ens mer än halfva bidraget någonsin komma att behöfva förskjutas.

I detta sammanhang tillåter jag mig underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om en ytterligare ändring i 23 § skjutsstadgan. Beträffande den andel af bidragen till skjutsentreprenaderna, som bör af staten gäldas, äger enligt nu gällande bestämmelser Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, mot ersättning från statskontoret, af under händer hafvande medel efter hvarje halft års utgång utanordna samt genom vederbörande magistrat eller kronofogde till skjutsentreprenörerna utbetala hvad en hvar af dem tillkommer. Af den utaf Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta löneregleringskommittén har emellertid i dess den 24 november 1904 afgifna betänkande rörande reglering af löneförhållanden m. m. vid statskontoret föreslagits, bland annat, att i allmänhet sådana å därför bestämda anslag anvisade utgifter, hvilka hittills af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förskottsvis utbetalats och för hvilka Kungl. Maj:ts befallningshafvande haft att begära ersättning hos statskontoret måtte få af Kungl. Maj:ts befallningshafvande definitivt anordnas och i ränterispecialräkningen afföras. Bland dylika utgifter har kommittén jämväl omnämnt statens

bidrag till skjutsentreprenaderna. I underdånigt utlåtande den 22 juni 1905 har statskontoret förklarat sig för sin del icke hafva något att erinra mot, att i förevarande lagrum vidtoges sådana ändringar, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande kunde definitivt anordna dessa bidrag från behörigt anslag. Äfven kammarkollegium har i underdånigt yttrande den 1 innevarande månad förmält sig icke hafva någon erinran att framställa mot kommitténs ifrågavarande hemställan. Vid framläggande denna dag för Kungl. Maj:t af förslag till reglering af löneförhållandena vid statskontoret har också statsrådet och chefen för finansdepartementet uttalat sig för en reform i den af löneregeringskommittén angifna riktning. Den sålunda ifrågasatta ändringen uti ifrågavarande författningsrum synes äfven mig innebära en önskvärd förenkling i sättet för utanordnandet af berörda statsbidrag, och finner jag mig alltså böra förorda densamma.

I fråga om tiden, då de sålunda föreslagna ändringarna i 23 § skjutsstadgan skola träda i kraft, torde denna böra bestämmas till den 1 januari 1908, därvid dock torde böra utsägas, att den nya ordningen icke berör den afgift, som enligt §:ens nuvarande lydelse skall utgå af de för år 1907 skattskyldiga och hvilken enligt gällande bestämmelser vid ifrågavarande tid redan skall vara uträknad och debiterad i uppbördsboken. Uppbördens af denna afgift bör alltså i hittillsvarande ordning verkställas vid den uppbördsstämma som, enligt hvad statsrådet och chefen för finansdepartementet vid beslutandet af förenämnda proposition till Riksdagen den 15 nästlidne februari till statsrådsprotokollet anfört, skulle komma att förrättas i början af år 1908.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställde departementschefen, att ett af honom nu uppläst förslag till förordning angående ändrad lydelse af 23 § i nådiga stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet, affattadt i enlighet med härförut af departementschefen angifna grunder, måtte genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Abr. Unger.